

Raiškos laisvė internete

Europos Parlamento rezoliucija dėl raiškos laisvės internete

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes metines rezoliucijas dėl žmogaus teisių padėties pasaulyje,
 - atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl žmogaus teisių ir spaudos laisvės bei dėl 2005 m. gruodžio mėn. Tunise vykusio Pasaulio viršūnių susitikimo informacinės visuomenės klausimais įvertinimo,
 - atsižvelgdamas į Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 19 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvencijos 10 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į ES Dialogo dėl žmogaus teisių (2001) ir Žmogaus teisių gynėjų (2004) gaires ir į jų pirmą įvertinimą Austrijos pirmininkavimo metu,
 - atsižvelgdamas į Pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimo informacinės visuomenės klausimais metu 2003 m. gruodžio 12 d. priimtą Principų deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į specialiojo JT specialiojo pranešėjo nuomonės ir žodžio laisvės klausimais, ESBO įgaliotinio žiniasklaidos laisvės klausimais ir Amerikos valstybių organizacijos (OAS) specialiojo pranešėjo žodžio laisvės klausimais 2005 m. gruodžio 21 d. jungtinę deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į 2005 m. gruodžio mėnesį Tarybos priimtą žmogaus teisių ir demokratijos trečiosiose šalyse ES politiką,
 - atsižvelgdamas į Europos iniciatyvą demokratijai ir žmogaus teisėms remti (EIDHR),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnį,
- A. kadangi Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 19 straipsnyje teigiama, kad kiekvienas turi nuomonės ir žodžio laisvės teisę; kadangi ši teisė apima ir laisvę nevaržomai turėti savo nuomonę ir ieškoti, gauti informaciją ir semtis minčių bei jomis dalytis naudojantis visomis žiniasklaidos priemonėmis ir be sienų,
- B. pritardamas Pasaulio viršūnių susitikimo Tunise 2005 m. lapkričio 16 – 18 d. paskelbtam pareiškimui dėl informacinės visuomenės svarbos kuriant demokratiją ir laikantis žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių; ypač raiškos bei nuomonės laisvės, o tai pat laisvės gauti informaciją ir prie jos prieiti;

- C. kadangi kova dėl žodžio laisvės šiandien vyksta internetu, kuri raiškos priemone pasirinko viso pasaulio politiniai disidentai, demokratijos aktyvistai, žmogaus teisių gynėjai ir nepriklausomi žurnalistai,
- D. kadangi prieiga prie Interneto gali sustiprinti demokratiją bei prisidėti prie šalies ekonominės bei socialinės plėtros, o tokios prieigos draudimas yra nesuderinamas su teise į raiškos laisvę;
- E. kadangi ribojimai galėtų būti taikomi tik tais atvejais, kai internetas naudojamas neteisėtai veiklai, pavyzdžiui, neapykantos, prievartos ir rasizmo kurstymui, totalitarizmo propagandai ir vaikų prieigai prie pornografijos, bei jų seksualiniam išnaudojimui;
- F. kadangi vadovaujantis „Reporterių be sienų“ teigimu, autoritariniai režimai ir vyriausybės išranda dar veiksmingesnių interneto kontrolės metodų, sumaniai naudoja vis išradingesnes filtravimo technologijas, seka elektronines komunikacijas ir steigia kibernetinės erdvės policiją,
- G. kadangi, vadovaujantis žmogaus teisių organizacijų teiginiais, daug kibernetinės erdvės disidentų kalinami (dauguma – Kinijoje), įskaitant Hao Wu, kiną internetinių dienoraščių rašytoją, bei dokumentinių filmų režisierių, Yang Zili, kiną kibernetinės erdvės disidentą, Shi Tao, Kinijos dienraščio Dangdai Shangbao žurnalistą, Motjaba Saminejad, iranietį interneto dienraščio rašytoją, Mohammed Abbou, teisininką iš Tuniso, Pham Hong Son, vietnamietį gydytoją ir Habib Saleh, sirą internetinio dienraščio žurnalistą; kadangi naujais atvejais susiję su egiptiečiais interneto dienoraščių kūrėjais Mohammed Sharkawy ir Karim El-Shaer,
- H. kadangi daugelis šalių gali būti laikomos raiškos laisvės internete priešėmis, kaip buvo nurodyta naujais „Reporterių be sienų“ pranešime, įskaitant Baltarusiją, Birmą, Kubą, Iraną, Libiją, Maldyvus, Nepalą, Šiaurės Korėją, Saudo Arabiją, Siriją, Tunisą, Turkmėnistaną, Uzbekistaną ir Vietnamą,
- I. kadangi demokratinėse valstybėse įsikūrusios bendrovės tiekia šioms šalims interneto cenzūros ir elektroninių komunikacijų stebėsenos priemones,
- J. kadangi Kinijos vyriausybė sėkmingai įtikino bendroves, pavyzdžiui, *Yahoo*, *Google* ir *Microsoft*, palengvinti jų teikiamų paslaugų Kinijos vidaus rinkoje cenzūrą; tai pat atkreipia dėmesį, kad kitos vyriausybės iš kitų bendrovių pareikalavo priemonių, reikalingų cenzūrai vykdyti;
- K. kadangi vakarietišku bendrovių, pavyzdžiui, *CISCO Systems*, *Telecom Italia* ar *Wanadoo* (dukterinės *France Telecom* bendrovės) tiekiamą įrangą ir technologijas vyriausybė buvo naudojamos interneto puslapių cenzūrai vykdyti, taip ribojant raiškos laisvę;
- L. kadangi 2006 m. vasario mėn. Jungtinių Valstijų įstatymų leidejai parengė įstatymo projektą, pavadintą Pasaulinės interneto laisvės aktu, kuriuo siekiama reglamentuoti represijas vykdančiose šalyse veikiančių interneto verslų veiklą,
- M. kadangi ES turėtų parodyti, jog interneto vartotojų teisės yra vienas iš svarbiausių jos rūpesčių ir kad ji pasiruošusi skatinti laisvą žodį internete,

1. dar kartą patvirtina, kad žodžio laisvė yra viena iš pagrindinių visų ES šalių vertybių ir kad jos turi imtis konkrečių veiksmų jai apginti;
2. todėl ragina ES Tarybą ir valstybes nares susitarti dėl bendro pareiškimo, kuriuo būtų patvirtintas jų įsipareigojimas ginti interneto vartotojų teises ir remti žodžio laisvę internete visame pasaulyje;
3. pakartoja pasiryžimą laikytis Tuniso viršūnių susitikime patvirtintų principų, o būtent:
 - kurti informacinę visuomenę, kurios pagrindą sudarytų pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms,
 - kovoti su skaitmeninių technologijų paplitimo netolygumu ir ieškoti lėšų vystymuisi skirtiems veiklos planams,
 - siekti, kad interneto valdymas būtų geriau subalansuotas, labiau pliuralistinis ir geriau atstovautų skirtingoms šalims bei spręsti naujas technologines problemas (besaikis siuntimas, duomenų apsauga ir kt.);
4. griežtai smerkia draudimus, taikomus turiniui internete, nesvarbu, ar jie taikomi informacijos sklaidai ar gavimui, kuriuos taiko vyriausybės ir kurie neatitinka raiškos laisvės garantijos; griežtai smerkia grasinimus savo nuomonę internete reiškiantiems žurnalistams ir kitiems asmenims bei jų kalinimą; todėl ragina Tarybą ir Komisiją imtis visų būtinų priemonių atitinkamų šalių valdžios institucijų atžvilgiu, kad kalinami interneto naudotojai būtų nedelsiant išlaisvinti;
5. ragina Komisiją ir Tarybą parengti savanorišką elgesio kodeksą, kuris nustatytų represijas vykdančiose šalyse veikiančių bendrovių veiklos ribas;
6. ragina Komisiją ir Tarybą išlaikyti aktyvų ES dalyvavimą ir bendrų pozicijų teikimą ECOSOC, ITU, UNESCO ir UNDP;
7. ragina Tarybą ir Komisiją svarstant jų paramos trečiosioms šalims programas atsižvelgti į nevaržomas piliečių prieigos prie interneto poreikį;
8. pritaria bendram investuotojų pareiškimui dėl raiškos laisvės Internete, bei „Reporterių be sienų“ iniciatyvai; pabrėžia, kad bendrovės, teikiančios paieškos Internete, pokalbių, publikavimo ar kitas paslaugas, turėtų turėti pareigą užtikrinti pagarbą vartotojų teisėms;
9. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.